

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/89/2024
Identifikačné číslo spisu: 1717200242
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1717200242.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne C. D., narodenej X. G. XXXX, D., Q. T. XXXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Vojtechom Horváthom, Pezinok, Holubyho 35, proti žalovanému B. G. D.L., narodenému XX. C. XXXX, R., R. XXX/X, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Ivana Remšíková, s.r.o., Pezinok, Holubyho 35, o zrušenie práva spoločného nájmu bytu a iné, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 39C/4/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2024 sp. zn. 8Co/129/2023 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 11. marca 2024 sp. zn. 8Co/129/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“), rozsudkom z 18. novembra 2019 sp. zn. 39C/4/2017 zrušil právo spoločného nájmu bytu č. X, nachádzajúceho sa na X. poschodí bytového domu v D. súp. číslo XXXX, zapísaného na LV č. XXXX (výrok I.), určil, že výlučnou nájomníčkou je žalobkyňa (výrok II.) a žalovanému uložil povinnosť predmetný byt vypratať do 30 dní od právoplatnosti rozsudku bez bytovej náhrady (výrok III.). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.).

1.1. Súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania bolo zrušenie práva spoločného nájmu bytu manželmi (§ 705 Občianskeho zákonníka) s tým, že ako predbežnou otázkou sa musel zaoberať aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne, t.j. či ide o situáciu, kedy spolu s právom spoločného užívania družstevného bytu manželmi (transformujúceho sa na spoločný nájom bytu manželmi podľa § 871 ods. 1 Občianskeho zákonníka), vzniklo aj ich spoločné členstvo v družstve. Poukázal na skutočnosť, že rodičia žalovaného požiadali dňa 30. septembra 1987 o prevod členských práv a povinností v bytovom družstve na žalovaného, dňa 15. októbra 1987 bola medzi žalovaným a jeho rodičmi uzatvorená dohoda o majetkovoprávnom vyporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu, ktorou postupcovia postúpili hodnotu členského podielu na žalovaného. Manipulačný poplatok 200 Kčs bol uhradený žalovaným dňa 15. októbra 1987 a dňa 25. novembra 1987 predstavenstvo bytového družstva udelilo súhlas na prevod

členských práv a povinností.

1.2. V zmysle námietok žalovaného stranám nevzniklo spoločné členstvo manželov v bytovom družstve a preto nájom predmetného družstevného bytu zanikol žalobkyni rozvodom manželstva. Súd prvej inštancie však vzhľadom na zistené skutočnosti dospel k záveru, že nadobudnutie členských práv a prevod členských práv bol viazaný na rozhodnutie predstavenstva družstva, ktoré malo konštitutívny účinok, a teda rozhodnutím predstavenstva družstva z 25. novembra 1987, vydaným po uzavretí manželstva (24. októbra 1987), vznikol spoločný nájom bytu manželmi. Stranám sporu vzniklo i spoločné členstvo v bytovom družstve. Aktívna vecná legitímácia žalobkyne v spore bola preto daná a nájom družstevného bytu neskončil zánikom manželstva strán sporu.

1.3. Súd prvej inštancie zrušil právo spoločného nájmu bytu strán sporu a pri rozhodovaní o výlučnom nájomcovi a členovi družstva vychádzal zo skutočností, že hoci v čase rozhodovania obývali tento byt obe strany sporu spolu s plnoletými deťmi, žalovaný mal oproti žalobkyni zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome, ako jeho výlučný vlastník. Tiež prihliadol na skutočnosť, že žalobkyňa zo svojich vlastných peňazí, ktoré získala z dedičstva po svojich rodičoch, vynaložila na predmetný byt sumu cca 26 555 eur, z ktorých uhradila jeho celkovú rekonštrukciu.

1.4. Pri rozhodovaní o bytovej náhrade súd prvej inštancie vychádzal z nesporných skutočností, že žalobkyňa na rozdiel od žalovaného inu nehnuteľnosť, ktorá by mohla zabezpečiť jej bytovú potrebu, nevlastní a svoje finančné prostriedky, ktoré mohli slúžiť na vyriešenie jej bytovej situácie po rozvode, použila na rekonštrukciu predmetného bytu.

1.5. Pokiaľ ide o vysporiadanie podielu a finančné vyrovnanie medzi stranami, súd prvej inštancie dodal, že uvedené bude predmetom konania o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov (sp. zn. 39C/215/2016). Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil zásadou úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov).

2. Krajský súd v Bratislave rozsudkom (druhým v poradí) z 30. januára 2024 sp. zn. 8Co/129/2023 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že výlučnou nájomníčkou a členkou družstva je žalobkyňa. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania a dovolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie ohľadne vzniku spoločného členstva v družstve oboch sporových strán (bývalých manželov). Doplnil len výrok o výlučnom členstve žalobkyne v družstve, čo súd prvej inštancie opomenul (keď určil žalobkyňu len za výlučnú nájomníčku).

2.1. Rozhodnutie o osobe výlučného nájomcu odvolací súd odôvodnil poukazom na § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého súd pri rozhodovaní o ďalšom nájme prihliada na celý komplex rozhodujúcich okolností. Okrem výslovne zákonom stanovenej povinnosti súdu, prihliadnuť na záujmy maloletých detí a stanovisko prenajímateľa, sa zohľadňujú aj iné kritéria, napr. sociálna, zdravotná, finančná situácia, príčiny, ktoré viedli k rozvratu manželstva, miera, ktorou sa bývalí manželia pričínili o nadobudnutie bytu, ako sa starali o jeho údržbu a ako prispeli k jeho zveľadeniu a oprávnené potreby účastníkov. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nepochybil, keď na základe vykonaného dokazovania vzal pri rozhodovaní na zreteľ, že žalovaný má na rozdiel od žalobkyne zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome a tiež nespornú skutočnosť, že žalobkyňa vynaložila výlučné peňažné prostriedky, ktoré mohli slúžiť na vyriešenie jej bytovej situácie, na rekonštrukciu spoločného bytu.

2.2. Odvolací súd konštatoval, že žalovaný sa v priebehu prvoinštančného konania nevyjadril písomne či ústne k tvrdeniu žalobkyne, že má zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome v Čataji, a preto tvrdenia žalovaného uvádzané v tomto smere v odvolaní sú neprípustnými novotami (§ 366 CSP), vo vzťahu ku ktorým nenáleží vytyka konajúcemu súdu, že sa nimi nezaoberal. Obdobne sa žalovaný v priebehu celého konania vôbec nevyjadril k tvrdeniu žalobkyne, že zo svojich výlučných finančných prostriedkov vynaložila na predmetný byt sumu 26 555 eur a uhradila celkovú rekonštrukciu spoločného bytu (až v odvolaní uviedol, že žalobkyňa svoje finančné prostriedky, maximálne 10 000 eur, použila na splácanie úveru, z ktorého bola uhradená rekonštrukcia bytu). Preto správne konajúci súd považoval túto skutočnosť ako žalovaným nepopretú (§ 151 ods. 1 CSP). Tvrdenia žalovaného uvádzané v tejto súvislosti, odvolací súd posúdil ako nové, na ktoré nie je možné v zmysle § 366 CSP v odvolacom konaní prihliadnuť. Súd prvej inštancie vytvoril žalovanému procesnú možnosť vyjadriť sa k žalobe, zúčastniť sa pojednávania a využiť tak svoje právo uvádzať na svoju obranu relevantné skutkové

tvrdenia, ktoré právo žalovaný (v dôsledku svojej nečinnosti) nevyužil riadne a ani včas (do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí podľa § 154 CSP žiadne prostriedky procesnej obrany nepredložil či neoznačil).

2.3. Odvolací súd uviedol, že viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (v odlišnom zložení senátu), sa pri určení ďalšieho nájomcu družstevného bytu zaoberal i zohľadnením príčin vedúcich k rozvratu manželstva. Zistil, že žalovaný sa v odvolaní a ani v žiadnom zo svojich ústnych či písomných prednesov v konaní pred súdom prvej inštancie, uvedeného hľadiska nedovoľoval a preto príčiny rozvratu manželstva prvoinštančný a následne ani odvolací súd, vo svojich záveroch nezohľadnil. Konštatoval však, že v rozsudku o rozvode manželstva zo dňa 6. 6. 2016 ani neboli žiadne príčiny rozvratu manželstva zistené. Nebolo preto možné pri určení ďalšieho nájomcu prihliadať i na príčiny rozvratu manželstva strán konania.

2.4. Pokiaľ žalovaný poukázal na svoju zásluhovosť na získaní a nadobudnutí bytu, odvolací súd považoval uvedené kritérium za menej podstatné oproti vyššie uvedeným dvom kritériám, ktoré označil za významnejšie. Žalovaný sa síce pričínal o nadobudnutie bytu, avšak s prihliadnutím na to, že ani prenajímateľ vo svojom stanovisku uvedenú skutočnosť nepovažoval za potrebné zohľadniť, považoval odvolací súd za prednostné skutočnosti svedčiace v prospech žalobkyne, ktorá sa počas manželstva starala o údržbu bytu, značnou mierou prispela k jeho zveľadeniu z vlastných finančných prostriedkov a je odkázaná na bývanie v byte, pretože na rozdiel od žalovaného nemá svoju bytovú potrebu trvale vyriešenú.

2.5. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania a dovolacieho konania odvolací súd odôvodnil § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, teda zásadou úspechu, a žalobkyni, ktorá mala v odvolacom konaní neúspech len v nepatrnej časti, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ videl v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, a to nezákonnou aplikáciou § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Namietal tiež nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý pri rozhodovaní o tom, kto bude výlučným nájomcom družstevného bytu sa nezaoberal právne relevantnými kritériami, ktoré v súdnej praxi a judikatúre prevažujú, a to kritériom pričinenia sa o získanie bytu a tiež príčinami rozvratu manželstva. Podľa názoru dovolateľa nesprávne (a bez náležitého zdôvodnenia) odvolací súd uprednostnil kritérium investícií do bytu a odkázanosti na bývanie, ktoré predstavujú hľadiská pre vyhodnotenie potreby bytovej náhrady a nezodpovedajú preukázaným skutočnostiam.

3.1. Dovolateľ v dovolaní namietal, že nikdy nedisponoval potrebnými investíciami na starý rodinný dom, ktorý bol síce užívania schopný, avšak vyžadoval finančné náklady, v dôsledku čoho bol nútený dom v januári 2021 prediť. Rekonštrukcia bytu bola podľa dovolateľa realizovaná z pôžičky poskytnutej stranám konania, a preto tvrdenie žalobkyne, že z vlastných peňazí z dedičstva mala použiť 26 000 eur na rekonštrukciu bytu, nie je pravdivé.

3.2. Odvolací súd podľa dovolateľa opieral aj posledné rozhodnutie o rovnaké dôvody, napriek stanovisku dovolacieho súdu k otázke, ktoré z kritérií sú významnejšie alebo nie sú kritériami pre určenie ďalšieho nájomcu bytu. Skutkové tvrdenia žalobkyne boli popreté už tým, že dovolateľ žiadal žalobu zamietnuť z dôvodov, z ktorých možno vyvodiť, že nesúhlasil ani s tvrdeniami ohľadne kritérií, na základe ktorých sa mala žalobkyňa stať výlučnou nájomníčkou. Odvolací súd podľa názoru dovolateľa len formálne dodržal pokyn dovolacieho súdu zaoberať sa hľadiskom príčin rozvratu manželstva, a pokiaľ tieto nezistil z rozsudku o rozvode, bol povinný dokazovanie v tomto smere doplniť alebo vec vrátiť súdu prvej inštancie na doplnenie dokazovania. Aj kritérium zásluhovosti (pričinenia sa o získanie bytu) bolo podľa dovolateľa súdom opomenuté. Odvolací súd neodôvodnil riadne, prečo sa zaoberal len selektívne vybranými kritériami v otázke ďalšieho pokračovania nájmu, prehliadajúc vlastné uvádzané kritérium sociálnej, zdravotnej a finančnej situácie, keď sa nevysporiadal so skutočnosťou veku žalovaného, ktorý nemá zabezpečené bývanie.

3.3. Dovolateľ v dovolaní argumentoval aj sudcovskou tvorbou práva, najmä prostredníctvom analógie a v kontexte uvedeného dal do pozornosti rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 537/2012, v zmysle

ktorého nie je akceptovateľný právny názor, že transformácia spoločného členského podielu manželov (o nadobudnutie ktorého sa pričínil výlučne len jeden z manželov) na spoločné vlastníctvo bytu, vylučuje zohľadnenie pričinenia alebo vkladu jedného z manželov do spoločného majetku, pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, predmetom ktorého je byt nadobudnutý takýmto spôsobom. Tým sa podľa dovolateľa prikladá kritériu zásluhovosti mimoriadna váha, ktorá musí byť zohľadnená. Dovovateľ poukázal aj na zásadu rovnosti strán konania, keďže žiadna z nich nemôže byť zvýhodňovaná na úkor druhej.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalovaný, zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovovací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnené uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovovacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval výlučne z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva na spravodlivý proces opieral predovšetkým o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené. Dovovací súd preto prostredníctvom uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovovateľom namietanej procesnej vade.

11. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

12. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov, s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky musia pritom dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

13. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd vo väzbe na odseky 13, 14, 18 a 19 tohto rozhodnutia uvádza, že v posudzovanom spore obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP, stotožniac sa s jeho dôvodmi, vrátane skutkových a právnych záverov, okrem opomenutia súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o tom, kto z rozvedených manželov bude ako člen družstva naďalej nájomcom bytu (v tejto časti odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil). V dôvodoch rozsudku sa vyjadril aj k odvolacej argumentácii žalovaného, ohľadom ním spochybňovaných záverov, týkajúcich sa jednotlivých kritérií pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu, ako aj ich preferencií (odsek 18 a 19 rozsudku odvolacieho súdu). Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

15. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (ktoré s rozhodnutím odvolacieho súdu tvorí kompletizujúci celok) vyplýva, že pri rozhodovaní o výlučnom nájomcovi a členovi družstva považoval za významné existenčné hľadisko potreby bývania strán sporu, vychádzajúc z preukázaného skutkového stavu, že obidve strany sporu s ich plnoletými deťmi obývajú predmetný byt a v tejto súvislosti vyhodnotil rozdielne možnosti spoločných nájomcov zabezpečiť si riadne bývanie v inej nehnuteľnosti. Uviedol, že žalovaný na rozdiel od žalobkyne ako výlučný vlastník rodinného domu, na ktorom neviazu žiadne ťarchy, obmedzujúce ho v užívaní nehnuteľnosti, má zabezpečené bývanie v tejto nehnuteľnosti, pričom žalobkyňa nemá žiadnu inú možnosť pre svoje bývanie. Súd prvej inštancie súčasne zohľadnil aj nespornú skutočnosť, že žalobkyňa vynaložila svoje výlučné finančné prostriedky vo výške 26 555 eur na spoločný byt, z ktorých uhradila jeho celkovú rekonštrukciu.

16. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, ktorý pri rozhodovaní vzal na zreteľ, že žalovaný má zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome, kým žalobkyňa je odkázaná na uspokojovanie bytových potrieb v predmetnom byte, a tiež na nespornú skutočnosť vynaloženia výlučných peňažných prostriedkov žalobkyne, ktoré mohli slúžiť na vyriešenie jej bytovej situácie, na rekonštrukciu a zveľadenie bytu v spoločnom nájme manželov. Námietky žalovaného odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné, s odkazom na jeho správanie, keďže sa nevyjadril v priebehu prvoinštančného konania, písomne či ústne, k tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný má zabezpečenú možnosť riadneho bývania v rodinnom dome v Čataji. V dôsledku toho ďalšie tvrdenia žalovaného, uvádzané v uvedenom smere až v odvolaní, považoval za neprípustné novoty (§ 366 CSP), vo vzťahu ku ktorým žalovaný nenáležite vytýkal súdu, že sa nimi nezaoberal.

17. Zhodne so súdom prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd ako nesporné tvrdenie žalobkyne, že zo svojich výlučných finančných prostriedkov vynaložila na predmetný byt sumu 26 555 eur a uhradila

jeho celkovú rekonštrukciu. Žalovaný sa k tejto skutočnosti v priebehu celého konania vôbec nevyjadril, preto ju správne konajúci súd vyhodnotil ako žalovaným nepopretú (§ 151 ods. 1 CSP). Ďalšie tvrdenia žalovaného uvádzané v tejto súvislosti, odvolací súd posúdil ako nové, na ktoré nebolo možné v odvolacom konaní prihliadnuť v zmysle § 366 CSP (tzv. novoty v odvolacom konaní). Zdôraznil, že súd prvej inštalácie poskytol žalovanému procesnú možnosť vyjadriť sa k žalobe, zúčastniť sa pojednávania a využiť tak právo uvádzať na svoju obranu relevantné skutkové tvrdenia. Žalovaný svojou nečinnosťou toto právo nevyužil riadne (označením konkrétnych právne významných skutočností), ani včas (do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí podľa § 154 CSP).

18. Odvolací súd sa v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia vysporiadal aj s kritériom príčin rozvratu manželstva (ako relevantného hľadiska pre určenie ďalšieho nájomcu bytu), pripomínajúc, že žalovaný v žiadnom zo svojich ústnych či písomných podaní v konaní pred súdom prvej inštalácie, ako ani v odvolaní, sa zohľadnenia príčin rozvratu manželstva nedomáhal. V zmysle pokynu dovolacieho súdu (v odlišnom zložení senátu) odvolací súd konštatoval, že v rozsudku o rozvode manželstva zo dňa 6. 6. 2016 neboli žiadne príčiny rozvratu manželstva zistené, v dôsledku čoho ich nebolo možné pri určení ďalšieho nájomcu družstevného bytu zohľadniť.

19. Odvolací súd sa zaoberal tiež kritériom zásluhovosti na získaní predmetného bytu, ktorú skutočnosť svedčiacu v prospech žalovaného, žalobkyňa v konaní nenamietala. Uvedené kritérium vyhodnotil súd ako menej významné oproti vyššie uvedeným dvom hľadáiskám (odsek 16 a 17 tohto rozhodnutia), ktoré považoval za právne významné pri rozhodovaní o pokračovaní v ďalšom nájme. Odvolací súd konštatoval, že hoci žalovaný sa pričínil o nadobudnutie bytu, ani prenajímateľ bytu vo svojom stanovisku uvedenú skutočnosť nepovažoval za potrebné zohľadniť a preto súd vyhodnotil ako významnejšie skutočnosti svedčiace v prospech žalobkyne, odkázanej na bývanie v byte, na zveľadenie ktorého prispela z vlastných finančných prostriedkov.

20. Dovolací súd sa nestotožnil ani s námietkou dovolateľa o nedostatkoch odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v dôsledku selektívneho výberu kritérií v otázke ďalšieho pokračovania nájmu a opomenutí relevantných kritérií, ktoré podľa dovolateľa prevažujú v súdnej praxi a judikatúre.

21. Podľa § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu vezme súd zreteľ najmä na záujmy maloletých detí a stanovisko prenajímateľa. Citované ustanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojej úvahy v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy zo širokého, vopred (okrem záujmu maloletých detí a stanoviska prenajímateľa) neobmedzeného okruhu okolností. Vedľa hľadísk výslovne uvedených v ustanovení § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka, na ktoré je súd povinný vždy prihliadnuť a vysporiadať sa nimi, podľa ustálenej súdnej praxe, prihliadne súd aj na ďalšie významné hľadiská.

22. V preskúmvanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vymedzil hypotézu ustanovenia § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka na základe preukázaného skutkového stavu v danom spore, ktorý je v sporovom konaní vždy výsledkom dôkaznej aktivity strán konania, ktoré boli povinné na preukázanie svojich tvrdení predložiť alebo navrhnúť dôkazy. Žalovaný neopodstatnene vytýkal odvolaciemu súdu, že bez náležitého zdôvodnenia uprednostnil kritérium investícií do bytu a odkázanosti na bývanie. Odvolací súd tu argumentoval procesnými pravidlami, na základe ktorých posúdil preukázaný skutkový stav, týkajúci sa jednotlivých kritérií pri určovaní výlučného nájomcu a člena bytového družstva. Skutkové tvrdenia žalobkyne (ohľadne označených dvoch kritérií) považoval podľa § 151 CSP za nesporné, preto nevykonával o nich ďalšie dokazovanie.

23. Dovolací súd pripomína, že súd rozhoduje v zmysle § 153 ods. 1 CSP na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov (ako i na základe skutočností, ktoré neboli medzi stranami sporné), teda nezisťuje skutočný stav veci, ale skutkový stav veci, ktorý je výsledkom dôkaznej aktivity strán konania, t. j. do akej miery si splnia svoju povinnosť označiť alebo predložiť dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, pričom miera splnenia tejto povinnosti zásadne predurčuje skutkový záver

súdu, ako základ právneho posúdenia uplatneného nároku.

24. Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme buď nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP), alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP). Na odvrátenie fikcie nespornosti (§ 151 ods. 1 CSP) skutkových tvrdení protistrany nepostačuje ich generálne popretie, ako to tvrdí dovolateľ, ak strana neuvedie vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach, k čomu v súvislosti s vyššie uvedenými kritériami (odsek 15 tohto rozhodnutia) nedošlo.

25. Odvolací súd postupoval procesne správne, keď argumentoval, že nevzhliadol dôvody na pripustenie nových skutkových tvrdení, či nového popretia skutkových tvrdení, predstavujúcich prostriedky procesnej obrany, uplatňovaných žalovaným až v odvolacom konaní (§ 366 CSP), keďže nebolo ani tvrdené, že žalovaný nemohol bez svojej viny použiť už v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdenia o financovaní rekonštrukcie bytu zo spoločne splácaného úveru, popierajúce investície žalobkyne do spoločného bytu, ďalej tvrdenia o potrebe investovania do rodinného domu žalovaného a ponúkaného na predaj, ako i odkázanosti bývalých manželov na bývanie v predmetnom byte. Odvolací súd preto správne kvalifikoval nové tvrdené skutočnosti ako neprípustné novoty (§ 366 CSP), na ktoré odvolací súd, viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), nemohol prihliadať.

26. Z obsahu spisu vyplynulo, že strany sporu (vrátane žalovaného) boli v priebehu prvoinštančného konania poučené podľa § 154 CSP o tom, že skutočnosti a dôkazy musia predložiť alebo označiť (resp. uplatniť) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany) najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá v materiálnom zmysle znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia konania je totožná s princípom úplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie. Dovolací súd dáva v tomto smere do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou i predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení (sp. zn. 9Cdo/169/2020).

27. Dovolací súd konštatuje, že žalovaný mal dostatočný priestor uplatniť nové tvrdenia ešte v konaní pred súdom prvej inštancie, preto odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedenú zásadu koncentrácie konania, nemohol na neprípustné novoty (§ 366 CSP) prihliadať a vychádzal z účinne nepopretých a nesporných skutočností (teda aj zo žalobkyňou vynaložených investícií na rekonštrukciu bytu a jej odkázanosti na bývanie v byte).

28. Nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v článku 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 336/2019). Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva nedostatočnosť, či nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

29. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná

odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

30. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok.

31. Dovolateľ svoje námietky v dovolaní zameral aj na vyhodnotenie kritéria pričinenia sa o získanie bytu, tzv. kritéria zásluhovosti (odsek 18 tohto rozhodnutia), preferujúc ho pred ostatnými hľadiskami pri určovaní výlučného nájomcu a člena družstva, predkladajúc tak vlastné hodnotenie dôkazov.

32. Dovolací súd poukazuje na hodnotenie dôkazov ako činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúca z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vychádzajúca z článku 15 základných princípov CSP a normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., *Civilný sporový poriadok*, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (R 42/1993). Porušením práva na spravodlivý proces nie je ani iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

33. Dovolená námietka žalovaného týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania. Dovolací súd v posudzovanom spore nezistil v postupe súdu nižšej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficity v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie práva žalovaného).

34. Dovolená argumentácia dovolateľa spočívala aj v rozsiahlej polemike so závermi súdov nižších inštancií a nesúhlas s ich skutkovými zisteniami, namietajúc, že odvolací súd mal súdom prvej inštancie zistený skutkový stav prehodnotiť (najmä zisťovaním a vyhodnocovaním ďalších kritérií a hľadísk, relevantných pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu). V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

35. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím

by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v preskúmvanej veci dovolací súd nezistil.

36. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa stranou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

37. Dovolateľ tiež nedôvodne namietal v dovolaní porušenie zásady rovnosti strán. Obsah princípu rovnosti sporových strán sa v civilnom sporovom konaní prejavuje ako tzv. funkčná rovnosť, spočívajúca v takom procesnom postupe súdu, aby sa každej zo sporových strán umožnilo v rovnakej miere realizovať svoje procesné oprávnenia, napríklad právo navrhnúť dôkazy, vyjadriť sa k dokazovaniu či zúčastniť sa pojednávania a pod., čo bolo v prejednávanej veci splnené. Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie rovnosť v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania.

38. Dovolací súd konštatuje, že nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci dovolateľ cez vadu zmätočnosti namietal aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, a to nezákonnou aplikáciou ustanovenia § 705 ods. 3 Občianskeho zákonníka a výkladom tohto ustanovenia, i s poukazom na jednotlivé kritéria, relevantné pri rozhodovaní o ďalšom nájomcovi (najmä kritéria pričinenia sa o získanie bytu). Podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f) CSP (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/58/2022), ktorý záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

39. Žalovaný uplatnil v dovolaní aj úplne novú argumentáciu než tú, ktorú uviedol v odvolacom konaní. Namietal nezohľadnenie, neskúmanie a nesprávne posúdenie príčin rozvratu manželstva strán konania, ako relevantného kritéria pri rozhodovaní súdu o výlučnom nájomcovi a členovi družstva. V dovolaní uvádzal žalovaný aj nové skutočnosti, týkajúce sa súdom vyhodnotených kritérií, ostatných kritérií a zmeny pomerov v bytovej odkázanosti strán konania, zohľadnenia sociálneho aspektu.

40. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska, teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z obsahového hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietal už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli na základe jeho odvolacej argumentácie meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

41. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy, už v odvolacom konaní. Úlohou odvolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by

žiadnen rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne). Hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

42. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelým. Ak potom dovolateľ uvedenú námietku zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnil v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu.

43. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že dovolateľ mohol urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť. Obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

44. Odvolací súd sa v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia vysporiadal aj s kritériom príčin rozvratu manželstva (ako relevantného hľadiská pre určenie ďalšieho nájomcu bytu), pripomínajúc, že žalovaný v žiadnom zo svojich ústnych či písomných podaní v konaní pred súdom prvej inštancie, ako ani v odvolaní, sa zohľadnenia príčin rozvratu manželstva nedomáhal. Súčasne konštatoval, že v rozsudku o rozvoze manželstva neboli žiadne príčiny rozvratu manželstva zistené, v dôsledku čoho nebolo možné pri určení ďalšieho nájomcu družstevného bytu zohľadniť príčiny rozvratu manželstva v prospech niektorého z bývalých manželov. Dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávou zásadou (odsek 22 tohto rozhodnutia) a súd vykonáva dôkazy na návrh strán (§ 185 ods. 1 CSP), s výnimkou ak z verejných registrov (zoznamov) vyplýva rozpor skutkových tvrdení strán (porov. odsek 25 tohto rozhodnutia) so skutočnosťou alebo na zistenie splnenia procesných podmienok (§ 185 ods. 2, 3 CSP). V kontexte vyššie uvedeného nemohla obstať ani námietka dovolateľa o formálnom prístupe odvolacieho súdu v súvislosti s posudzovaním tohto kritéria a potrebou ďalšieho dokazovania, a to aj vo vzťahu k ostatným kritériám.

45. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd tak nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním).

46. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalovaného procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

47. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), avšak u žalobkyne vznik trov v dovolacom konaní nebol preukázaný (náhrada trov nebola ani uplatnená), v dôsledku čoho nebola žalobkyňi náhrada trov dovolacieho konania priznaná (porov. sp. zn. 7Cdo/14/2018).

48. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.